

Vznik Československé republiky

- Česko, Slovensko, Podkarpatská Rus

28.7.1914 František Josef I. v manifestu *Mým národům* ohlašuje, že monarchie je ve válce

25.7.1914 uzavřena Říšská rada (parlament)

- změny v ekonomice, orientace na militarismus, zaveden přidělový systém
- Češi musí bojovat za monarchii na východní frontě
- rekace českých politiků:
 - ti, co chodili do Říšské rady nebyli pro to, aby se měla monarchie rozbít, ještě po válce vydali stanovisko, že se má zůstat v monarchii
 - skupina kolem Karla Kramáře: začal začal spojovat vznik Československa s Rusy, chtěl mít Československo jako monarchii
 - skupina kole Tomáše Garriguea Masaryka

Tomáš Garrigue Masaryk

- do politiky se zapojil po první světové válce, kdy mu bylo přes šedesát
- vystudoval sociologii, studoval gymnasium v Brně, ve Vídni filosofickou fakultu
- po studiích začíná přednášet na české části pražské Karlovy university
- habilitoval se prací *Sebevražda*
- při svém pobytu v Lipsku se seznámil s Američankou Charlotte Garrigou, s níž se v USA oženil a poté se vrátili do Čech
- založil stranu lidovou, následně přejmenovanou na pokrokovou
- už před válkou se zapsal do povědomí: přiklonil se k vědcům, kteří považovali RKZ za falsa
- zapojil se do *Hilsneriády*, kde upozorňoval proti antisemitismu
- po vypuknutí války odchází do Itálie a následně do Švýcarska

4.7.1915 v Curychu vystupuje při příležitosti 500. výročí upálení Mistra Jana Husa

6.7.1915 přesouvá se do Ženevy, kde říká, že se má Československo odtrhnout od monarchie a že Češi a Slováci mají mít svůj vlastní stát

září 1915 do Ženevy odchází jeho žák, Edvard Beneš, aby mohl Beneš nastoupit do funkce president, prosadil Masaryk, že funkce presidenta je už od 35 let

- zakládají Československý zahraniční komitet

únor 1916 poté se přesouvají do Francie a zakládají Českou národní radu (ČNR), to je politický ilegální orgán, tři hlavní působící: Masaryk, Beneš, Štefánik

- úkolem ČNR bylo přesvědčit dohodové země, aby souhlasily s tím, že se Rakousko-Uhersko rozpadne na nástupnické státy

říjen 1916 *Cleavelandská dohoda*, byla podepsána mezi Čechy a Slováky, znamená, že chceme vlastní federativní stát

České země během války

- zaveden ostrý protičeský kurs, zrušena svoboda slova, censura
- Habsburkové se potřebují soustředit na válku a ne řešit zlobivé Čechy – bylo zatknuto několik českých politiků, někteří dokonce za protirakouskou politiku byli odsouzeni k trestu smrti, zachránila je amnestie

březen 1915 vznik *Maffie*: snaží se mezi občany rozšiřovat povědomí o tom, že by bylo dobré mít svůj vlastní stát a udávat informace Dohodě o dění na území Rakouska-Uherska, spolupracovali s nimi i Slováci

- proti Maffii stáli čeští politici, kteří dříve docházeli do Říšského sněmu, sami si vytvořili *Český svaz poslanců ŘR*: prohlašují, že budou poslušní Habsburkům

Ruské legie

- jedním z nástrojů, jak Čechy v rámci monarchie zviditelnit, byly tzv. ruské legie
- na území cizích států působí legionáři: české jednotky, které bojovaly na straně Dohody
- měly i propagační význam – propagovaly myšlenky samostatného Československého státu
-